

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології
Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРМАЛЬНА І НЕФОРМАЛЬНА ЛОГІКА**

Освітня програма: **Всі**

Спеціальність: **Всі**

Галузь знань: **Всі**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2 від 23 вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Формальна і неформальна логіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Гнатюк Ярослав Степанович, доц., к.ф.н., доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства
Контактний телефон викладача	Гнатюк Ярослав Степанович (0342) 596015
Е-mail викладача	j.s.hnatiuk@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться у зручний для обох сторін час, попередньо узгоджений шляхом листування електронною поштою.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є формальна логіка як теорія коректних міркувань і неформальна логіка як теорія аргументативних міркувань.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формальна логіка. 2. Неформальна логіка. <p>Навчальна дисципліна «Формальна і неформальна логіка» вивчається разом із іншими дисциплінами. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей логічного аналізу, особливостей різних типів міркувань та видів аргументації.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню логічної культури міркування, культури використання понять і дефініцій, культури подання аргументації. Окреслене коло проблем є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок міркування студентами, що навчаються за всіма спеціальностями.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Формальна і неформальна логіка» є розкриття змісту основних положень теорії міркувань та застосування цієї теорії.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Формальна і неформальна логіка» є формування у студентів наукового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійних компетенцій, отримання необхідного обсягу теоретичних знань, набуття практичних навичок ознайомлення студентів із засобами аналізу різноманітних міркувань та аргументацій.</p>	
4. Компетентності	
Вміти перевіряти коректність побудованих міркувань, будувати переконливі аргументативні міркування.	
5. Результати навчання	
Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:	

знати :

- ✓ теоретичні основи міркувань;
- ✓ предмет і методи формальної і неформальної логіки;
- ✓ основні форми і закони логіки;
- ✓ склад і види суджень;
- ✓ правила розподіленості термінів;
- ✓ традиційну силогістику;
- ✓ основи теорії аргументації.

вміти :

- ✓ застосовувати теорію суджень в практиці наукових міркувань;
- ✓ послуговуватися силогістичною теорією в науковій практиці;
- ✓ застосовувати теорію індукції при формуванні гіпотез і версій;
- ✓ залучати теорію аргументації і критики при обґрунтуванні наукових теорій.

6. Організація навчання курсу**Обсяг курсу**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
На вибір	На вибір	На вибір	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<i>Тема 1. Теорія міркувань формальної логіки.</i> 1.1. Визначення формальної логіки. 1.2. Завдання формальної логіки. 1.3. Мова формальної логіки.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Гнатюк Я. С. Основи логіки / Я. С. Гнатюк. – Івано- Франківськ: Видавець І. Я. Третяк, 2009.	Відповідно до теми.		
<i>Тема 2. Логіка дедуктивних міркувань.</i> 2.1. Силогістика як теорія дедуктивних міркувань. 2.2. Силогістичні судження, їх склад, види, розподіленість термінів у них. 2.3. Силогістичні виводи на підставі розподіленості двох термінів.		Гнатюк Я. С. Лекції з історії логіки / Я. С. Гнатюк. – Івано- Франківськ: Видавець І. Я. Третяк, 2009. Гнатюк Я. С. Сучасна			

<p>2.3. Силогістичні виводи на підставі розподіленості трьох термінів.</p> <p><i>Тема 3. Логіка індуктивних міркувань.</i></p> <p>3.1. Імовірність та її інтерпретації в логіці індуктивних міркувань.</p> <p>3.2. Виводи узагальнювальної індукції.</p> <p>3.3. Виводи неузагальнювальної індукції.</p> <p>3.4. Індуктивні методи формування гіпотез і версій.</p> <p><i>Тема 4. Теорія міркувань неформальної логіки.</i></p> <p>4.1. Передумови появи і проблеми визначення неформальної логіки.</p> <p>4.2. Аргументативне міркування, рівні та виміри його аналізу.</p> <p>4.3. Аргументативне метаміркування та його різновиди.</p> <p><i>Тема 5. Логіка аргументації і критики.</i></p> <p>5.1. Аргументація, її види та техніка аналізу.</p> <p>5.2. Критика та її види.</p> <p>5.3. Оцінка висловлювань в аргументації та критиці.</p> <p><i>Тема 6. Прийоми впливу в логіці аргументації і критики.</i></p>		<p>символічна логіка / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010.</p> <p>Дуцяк І. З. Логіка / І. З. Дуцяк. – К.: Знання, 2010.</p> <p>Карамішева Н. Логіка (теоретична і прикладна) / Н. Карамішева. – К.: Знання, 2011.</p> <p>Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна) / А. Є. Конверський. – К.: ЦУЛ, 2004.</p> <p>Мозгова Н. Г. Логіка / Н. Г. Мозгова. – К.: Каравела, 2011.</p> <p>Хоменко І. В. Логіка / І. В. Хоменко. – К.: Абрис, 2004.</p>			
---	--	--	--	--	--

<p>6.1. Визначення маніпулювання, його передумови, цілі та засоби.</p> <p>6.2. Прийоми вербального і невербального маніпулювання.</p> <p>6.3. Тактичні та психологічні прийоми маніпулювання.</p>					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень – грудень): 1) присутність на лекційному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – максимально 3 бали (чотири оцінки із дев'ятьох семінарських занять); 3) дві письмові роботи (в межах семінарських занять) – максимально 3 бали за кожен окремо. 4) контроль за самостійною роботою – здійснюється у формі комп'ютерного тестування у поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем. Максимальна кількість балів – 5. Підсумковий контроль – залік. За бажанням студента можна пройти підсумковий контроль (залік) у тестовій формі (із використанням комп'ютерних технологій). У тесті 50 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється 1 бал. Час проходження тестування – 50 хвилин. Максимальна кількість балів – 50. Загальна кількість – 50 балів. Сумарна кількість – 100 балів.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Дві письмові роботи: Робота 1 – охоплює матеріал лекційних тем 1-3. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття). Робота 2 – охоплює матеріал тем 4-6. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 90 хв. (в межах семінарського заняття).</p>				
Семінарські заняття	<p>В межах 9 запланованих семінарських занять є обов'язковими чотири усних відповідей, які оцінюються як кожна окремо по 3 бали. Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, сприяти розвитку аналітичного мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні, визначені теми, займати чітку</p>				

	професійну та громадянську позицію.
Умови допуску до підсумкового контролю	Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 40 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента. 2) двох письмових (контрольних) робіт протягом семестру. Виконання цих завдань передбачає якісну, системну, цілеспрямовану навчальну діяльність студента у підготовці до написання роботи. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів (максимально – 50).

8. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти; Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (02.03.2016, №43-АГП); Положення про академічну доброчесність; Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком; Положення про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№18 від 2.02.2016р.); Політика курсу «Формальна і неформальна логіка» ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Студент виконує усі завдання, які зазначені у програмі (силабусі) вчасно. За умови відсутності студента на лекції чи семінарському занятті, отримання незадовільної оцінки на семінарських заняттях ж неякісного виконання візуалізованої презентації визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, незадовільних оцінок та подачі для попереднього перегляду візуалізованих презентацій. У випадку запозичення робіт (випадків плагіату), виявів академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – письмова робота із попередньо узгоджених тем семінарських занять.

9. Рекомендована література

Гнатюк Я. С. Основи логіки / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Видавець І. Я. Третяк, 2009.

Гнатюк Я. С. Сучасна символічна логіка / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2010.

Гнатюк Я. С. Логіка: сучасна перспектива традиційної теорії / Я. С. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016.

Дуцяк І. З. Логіка / І. З. Дуцяк. – К.: Знання, 2010.

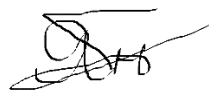
Карамішева Н. В. Логіка (теоретична і прикладна) / Н. В. Карамішева. – К.: Знання, 2011.

Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна) / А. Є. Конверський. – К.: ЦУЛ, 2004.

Мозгова Н. Г. Логіка / Н. Г. Мозгова. – К.: Каравела, 2011.

Хоменко І. В. Логіка / І. В. Хоменко. – К.: Абрис, 2004.

Викладач

доц. Гнатюк Я. С.